

Savonlinnan kaupunki
Kaavoituspalvelut
Olavinkatu 27
57130 Savonlinna

lausuntopyyntö 17.12.2019

SAVONLINNAN KANSALLISEN KAUPUNKIPUISTON HAKEMUS YMPÄRISTÖMINISTERIÖLLE

Savonlinnan kaupungin kaavoituspalvelut on pyytänyt Etelä-Savon ELY-keskuksen lausuntoa Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston hakemuksluonnoksesta.

On erittäin hienoa ja kiitettävää, että Savonlinnan kaupunki on lähtenyt tavoittelemaan Suomen kymmenettä kansallista kaupunkipuistoa. Kansallinen kaupunkipuisto antaisi vahvan positiivisen signaalin erityisesti vireillä olevaa Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026 -hanketta ajatellen, mutta vahvistaisi myös Savonlinnan asemaa ja imagoa kulttuurimatkailukaupunkina.

Suomessa on tällä hetkellä yhdeksän kansallista kaupunkipuistoa: Hämeenlinna, Pori, Heinola, Hanko, Porvoo, Turku, Kotka, Forssa ja Kuopio. Kaupunkipuistot on perustettu vuosina 2001-2017. Kansallisen kaupunkipuiston myötä Savonlinna pääsisi monipuoliseen kulttuuri- ja matkailuaroiltaan merkittävien kaupunkien verkostoon. Kansallisen kaupunkipuiston lainsäädännöllinen pohja on maankäyttö- ja rakennuslaissa (MRL 68-71 §).

ELY-keskus pitää Savonlinnan hakemusta pääosiltaan varsin onnistuneena, mutta kiinnittää huomionsa muutamiin, lähinnä puistoalueen rajausta koskeviin seikkoihin.

Keskusta-alue

Kaupunkipuiston rajausta ydinkeskustassa herättää jonkin verran kysymyksiä. Etelä-pohjois-suuntainen yhteys säilyy pääosin vain vesitse. Keskustasta on jätetty puistorajauksen ulkopuolelle useampia merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, kuten Linnankatu 19a, Koulukatu 2 sekä Hulikan ja Solmun puutalot. Näistä etenkin jälkimmäiset muodostavat ELY-keskuksen käsityksen mukaan keskeisen elementin keskusta-alueen eri osien yhdistämisessä, samoin kuin puiston etelä- ja pohjoisosien vesialueiden nivomisessa toisiinsa. Kansallisen kaupunkipuiston tulee sisältää myös kaupungin omien kehitysvaiheiden kannalta merkittäviä kulttuuriympäristöjä rakennuksineen. Rajausta ei siten ole ainoastaan maantieteellinen vaan myös ajallinen seikka. Keskusta-alueella vaikuttaa vielä olevan katkoskohtia sekä maantieteellisesti että ajallisesti. Kaupungin arvopunninta on Hulikan ja Solmun puutalojen kohdalla aiemmin ollut säilyttämiseen

28.2.2020

kielteisesti suhtautuva. Asiaa lienee kuitenkin hyvä harkita kaupunkipuiston tavoitteiden ja mahdollisuuksien valossa.

Heikinpohja

Heikinpuiston Seminaarinmäellä on kunnostettu alueella sijainnutta kasvitieteellistä puutarhaa. Alue on tarkoitettu nimetä Erik Laxmanin puistoksi. Olisiko tulevan puiston liittämisestä kansalliseen kaupunkipuistoon vielä mahdollista käydä keskustelua ympäristöministeriön kanssa? ELY-keskuksen näkemyksen mukaan puisto voisi luontevalla tavalla vahvistaa kansallisen kaupunkipuiston nyt hyvin kapeaa vihervyöhykettä Heikinpohjassa.

Hevonniemi

Kansallisen kaupunkipuiston esitetty raja-*us* ulottuu pohjoisessa pitkälle Haukivedelle sisältäen myös Hevonniemen Natura 2000-alueen. Hevonniemen alue saaristoinen on tärkeä lehtokasvillisuuden keskittymä sekä saimaannorpan elinalue, jolla poikaspesien määrä suhteessa rantaviivakilometreihin on korkea. Alueelle on perustettu laajoja sekä valtion että yksityisen omistamia suojelualueita. Hevonniemen Natura-alueen tila-arvioinnissa (NATA, Metsähallitus 2015) todetaan, että *saimaannorppakannan elpymisen kannalta on olennaista, ettei pesimäaikaisen häiriön määrä alueella merkittävästi lisäännä. Vaatelioiden kallio- ja lehtolajien esiintymät sekä arvokkaat kallioalueet on suojeltu luonnonsuojelualueita perustamalla eikä niiden tilaa käytännössä voida parantaa aktiivisin suojelutoimin. On kuitenkin seurattava, ettei vaatelioiden lajien esiintymien määrä vähene. Hevonniemen alueen virkistyskäyttöä ei ole arvokkaan lajiston vuoksi syytä tavoitteellisesti lisätä sijoittamalla alueelle palvelurakenteita.*

Kansallinen kaupunkipuisto voidaan perustaa kaupunkimaiseen ympäristöön kuuluvan alueen kulttuuri- tai luonnonmaiseman kauneuden, luonnon monimuotoisuuden, historiallisten ominaispiirteiden tai siihen liittyvien kaupunkikuvallisten, sosiaalisten, virkistysellisten tai muiden erityisten arvojen säilyttämiseksi ja hoitamiseksi (MRL 68§). Kaupunkipuiston oletettavasti toivotaan myös edistävän matkailua ja retkeilyä puiston alueella. Voisi ajatella, että onnistunut puiston raja-*us* pitää sisällään helposti saavutettavia alueita tai ellei, niin saavutettavuutta pyritään edistämään. Niin hyvä ja tavoiteltava asia kuin Savonlinnan kansallinen kaupunkipuisto onkin, tulee sen valmistelussa arvioida toteutumisen vaikutukset, aivan kuten muissakin hankkeissa. Tässä tapauksessa erityisesti vaikutukset Hevonniemen Natura-alueen suojeluarvoihin tulee arvioida. Lisäksi voi miettiä, täyttääkö ehdotettu alueraja-*us* puiston perustamisedellytyksiin sisältyvän kohdan kaupunkimaiseen ympäristöön kuuluvista alueista. Savonlinnan eteläpuolella raja-*us* on huomattavasti luontevampi sisältäessään maakunta- ja yleiskaavassa virkistysmatkailualueeksi osoitetut Uuraan- ja Kaupinsaaret sekä Simunansaaret, jotka eivät ole saimaannorpan kannalta niin kriittisiä.

Teemakartat

Teemakartoilla on hyvä tuoda esiin kaupungin maanomistuksen ohella myös valtion omistamat alueet, joita Hevonniemessä on runsaasti. Asian valmistelussa on syytä kuulla myös Metsähallitusta, jonka ELY-keskuksen

28.2.2020

ohella vastaa saimaannorpan suojelusta sekä mm. Hevonniemen Natura - alueen hoito- ja käyttösuunnitelman laatimisesta.

Yksittäisenä huomiona todettakoon, että Punkaharjun laivareitin huvilat on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, ei maisema-alue (hakemus s. 52).

Todennäköistä lienee, että kovin montaa kansallista kaupunkipuistoa Suomeen ei enää perusteta. Ympäristöministeriö on arvioinut verkoston maksimimääräksi 10-12 kaupunkia. Savonlinnan kaupungin pitkällä oleva hyvä hakemus on siten ajoitettu erittäin hyvin. Kaupunkipuistohankkeita on tällä hetkellä vireillä useammassa kaupungissa, ja Etelä-Savon kannalta olisi suuri menetys, jos Savonlinnan hakemus ei menestyisikään. ELY-keskus toivoo Savonlinnan ja koko Etelä-Savon kannalta hankkeelle myönteistä lopputulosta. Samoin ELY-keskus toivoo kaupungilta huolellisuutta ja varakaata harkintaa hakemuksen loppuunsaattamisessa, ja on valmis antamaan asiantuntija-apua hakemuksen viimeistelyyn, jos kaupunki katsoo siitä olevan hyötyä hakemustyössä.

Lausunnon valmisteluun on osallistunut maankäyttöasiantuntija Sirpa Peltonen.

Yksikön päällikkö

Eero Korhonen

Kulttuuriympäristöasiantuntija

Laura Hesso

Tiedoksi

Ympäristöministeriö / Jukka-Pekka Flander
Savonlinnan maakuntamuseo / Ilkka Paajanen, Jorma Hytönen
Etelä-Savon maakuntaliitto / Sanna Poutamo, Satu Karjalainen
Museovirasto / Timo Kantonen, Teiju Autio

Lausunto Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston hakemusluonnoksesta

163/11.00.00/2019

Maakuntahallitus 17.02.2020 § 22

Lausuntoa pyytää Savonlinnan kaupungin kaavoituspalvelut.

Kansallinen kaupunkipuisto on määritelty maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 68 §:ssä: *"Kaupunkimaiseen ympäristöön kuuluvan alueen kulttuuri- tai luonnonmaiseman kauneuden, luonnon monimuotoisuuden, historiallisten ominaispiirteiden tai siihen liittyvien kaupunkikuvallisten, sosiaalisten, virkistysellisten tai muiden erityisten arvojen säilyttämiseksi ja hoitamiseksi voidaan perustaa kansallinen kaupunkipuisto"*.

Savonlinnan kaupunginvaltuusto on tehnyt 17.12.2018 päätöksen (MRL 69 §), että Savonlinnaan haetaan ympäristöministeriöltä kansallista kaupunkipuistoa. Ympäristöministeriö tarkistaa hakemuksen pohjalta, täyttyvätkö Savonlinnassa kansallisen kaupunkipuiston arviointikriteerit, joita ovat mm. kaupunkikeskeisyys, puiston laajuus ja eheys, kaupunkiluonnon monimuotoisuus, kulttuuriympäristö ja rakennetut puistot. Jos kriteerit täyttyvät, ympäristöministeriö vahvistaa kaupungin hakemuksen.

Savonlinnan kansalliseen kaupunkipuistoon esitetään keskeisiä ydinkeskustan virkistys- ja puistoalueita, keskustaa ympäröiviä saimaannorpan elinalueita ja saaristoa sekä paikallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaita maisema- ja kulttuuriympäristökokonaisuuksia, Kansallinen kaupunkipuisto tukee näiden alueiden ominaispiirteiden säilymistä. Puiston laajuus hakemuksessa on noin 80 km² ja se edustaa sisävesien linna- ja saaristokaupunkia.

Suomeen on perustettu tähän mennessä yhdeksän kansallista kaupunkipuistoa: Hämeenlinna, Heinola, Pori, Hanko, Porvoo, Turku, Kotka, Forssa ja Kuopio.

Luonnos kansallisen kaupunkipuiston hakemuksesta ja muu aineisto löytyy Savonlinnan kaupungin kaavoituksen verkkosivulta: <https://www.savonlinna.fi/asukas/kaavoitus>.

Lisätietoja: ympäristöpäällikkö Sanna Poutamo, p. 040 7249618, s-posti etunimi.sukunimi@esavo.fi.

Maakuntajohtaja:

Savonlinnan kaupungin strategiassa (vuosille 2018 –2021) on visiona olla kansainvälinen kulttuuri- ja sivistyskaupunki Saimaan sydämessä. Yleinen strateginen päämäärä on hyödyntää ainutlaatuista luontoa ja ympäristöä matkailun kehittämisessä. Tähän liittyen Savonlinnassa on tehty päätös hakea ympäristöministeriöltä kansallisen kaupunkipuiston -statusta. Kansallinen kaupunkipuisto -status tukisi kaupungin tavoitetta saada Saimaa Unescon maailmanperintöluetteloon. Savonlinna on myös Itä-Suomen yhteinen ehdokas EU:n kulttuuripääkaupungiksi 2026. Kaikki nämä hankkeet ajoittuvat erinomaisesti, sillä kaupungin keskustaajamaan ollaan parhaillaan laatimassa strategista yleiskaavaa, jossa voidaan huomioida näiden hankkeiden edellyttämät maankäytölliset tarpeet.

Savonlinnan kansallinen kaupunkipuisto olisi toteutuessaan Suomen laajin kaupunkipuisto. Sen rooliksi kaupunkipuistojen verkostossa on määritelty Sisä-Suomen linna- ja saaristokaupunki. Alueen rajaus perustuu siihen, että kaupunki sijoittuu laajojen Natura- ja suojelualueiden sekä saimaannorpan elinalueiden solmukohtaan. Lisäksi Savonlinnan vahvoja ominaispiirteitä ovat sen asema historiallisena maisema- ja matkailukohteena, järviluonto ja geologinen historia, useiden siltojen yhdistämä saaristomaisema ja sijainti vesiliikenteen solmukohdassa.

Merkittävien valtakunnallisten vesistöluonnon suojelukohteiden Haukiveden ja Pihlajaveden ulottuminen aivan kaupungin keskustan edustalle puoltaa kaupunkipuiston rajauksen laajentamista saaristo- ja Natura-alueille kaupungin etelä- ja pohjoispuolella. Maakuntaliiton

mielestä esitetty raja on perusteltu ja korostaa kaupungin merkitystä niin Saimaan kuin saimaannorpan suojelussa.

Savonlinnan roolia kansallisten kaupunkipuistojen joukossa voisi vielä kirkastaa. Sekä linnaan tukeutuva kaupunkipuisto (Hämeenlinna), että saaristoon tukeutuva kaupunkipuisto (Kuopio) on jo perustettu. Savonlinnan roolissa voisi korostaa myös Savonlinnan asemaa Saimaan keskustaupunkina ja rajakaupunkina, jolla on ja on ollut merkittävä strateginen asema idän ja lännen raja-alueella.

Kaupungin keskusta-alueen lukuisat valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti merkittävät maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt on kartoitettu yleiskaavaprosessissa ja sisällytetty kaupunkipuiston rajausehdotukseen.

Myös Savonlinnan keskusta-alueen puistot sekä viher- ja suojelualueet on otettu mukaan kaupunkipuiston rajaukseen. Statuksen edellyttämät viherkäytävät ja luontoalueiden jatkuvuus on alueella hyvin turvattu etenkin etelä-pohjoissuunnassa. Keskusta-alueen viheryhteydet sen sijaan tarvitsevat vielä lisäselvittämistä lähinnä jatkuvuuden turvaamiseksi. Nyt yhteys paikoin katoaa. Yleiskaavaluonnoksessa on suunniteltu keskustan rantoja kiertävä virkistysreitti ja yhteys, jonka toteuttaminen kokonaisuudessaan korostaisi saaristokaupunkituntua ja yhdistäisi itä-länsisuunnan luonto- ja virkistysalueita toisiinsa.

Kaupunkipuistohakemusta olisi hyvä vielä täydentää tarkentamalla keskusta-alueen viheryhteyksiä ja niiden jatkuvuutta (ekologiset käytävät).

Etelä-Savon maakuntaliiton mielestä Savonlinnan kaupungin laatima luonnos hakemukseksi kansallisesta kaupunkipuistosta on erinomainen. Kaupunkipuistohanke tukee kulttuuripääkaupunki- ja maailmanperintöhanketta. Se myös lisää toteutuessaan kaupungin viihtyisyyttä ja asukkaiden virkistyskäyttämällisyyksiä sekä hyödyttää matkailua. Strateginen yleiskaava on hyvä väline toteuttaa kansallisen kaupunkipuiston edellyttämät aluevaraukset ja hankkeiden vieminen yhtä aikaa eteenpäin luo mahdollisuuksia laajemmallekin kehittämiselle ja antaa uskottavuutta hankkeelle.

Etelä-Savon maakuntaliitto tukee Savonlinnan kaupungin hakemusta kansallisen kaupunkipuisto -statuksen saamiseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Ote tarkastetusta pöytäkirjasta on tulostettu Etelä-Savon maakuntaliiton asianhallintajärjestelmästä Mikkelissä 18.2.2020.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS**MUUTOKSENHAKUKIELLOT**

Muutoksenhakukieltojen perusteet Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät: 13-18, 20-30

Koska seuraavista päätöksistä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n mukainen kirjallinen oikaisuvaatimus, ei niihin saa hallintolain 49 b §:n 1 momentin mukaisesti hakea muutosta valittamalla.

Pykälät: 19

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusoikeus Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Pykälät: 19

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntayhtymän viranomaisen päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen.

Jos päätökseen voidaan muun lain nojalla hakea muutosta kunnallisvalituksin, ei oikaisuvaatimusta koskevaa kuntalain 134 §:ää sovelleta.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään:

Etelä-Savon maakuntahallitus

Mikonkatu 5, 50100 Mikkeli

Puhelinnumero: 015 - 321 130

Faksi: 015 - 321 1359

Sähköposti: kirjaamo@esavo.fi

Viraston aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 09.00 - 15.00.

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Jäsenkuntien ja niiden jäsenten katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä tai tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamana päivänä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Oikaisuvaatimuksen muoto, sisältö ja sen toimittaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava päätös, johon vaaditaan oikaisua, sekä se, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla sitä vaaditaan. Oikaisuvaatimuksessa on mainittava tekijän nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi ja tieto siitä millä perusteella tekijä on oikeutettu tekemään oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus on allekirjoitettava, paitsi jos oikaisuvaatimuksessa on tiedot tekijästä, eikä oikaisuvaatimuksen alkuperäisyyttä ja

eheyttä ole syytä epäillä.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä viraston aukioloaikana. Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, arkilauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, oikaisuvaatimus voidaan tehdä seuraavana arkipäivänä.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja valitusaika

Seuraaviin päätöksiin voi hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa muutosta hakea kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen, kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen (kuntalaki 137.3 §).

Valitusviranomainen:

Itä-Suomen hallinto-oikeus
PL 1744 (Minna Canthin katu 64)
70101 Kuopio
Faksi: 029 56 42501
Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Muu valitusviranomainen (Eri-
tyislainsäädäntö):

	Pykälät:	Valitusaika:
Kunnallisvalitus:		30 päivää
Hallintovalitus (Hallintolainkäyttölaki 5 §):		30 päivää
Muu valitusviranomainen (Eri-tyislainsäädäntö):		päivää

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, arkilauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitus voidaan tehdä seuraavana arkipäivänä.

Valituskirjelmä

Valitus tehdään kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon muutosta haetaan
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet.

Valituskirjelmä on valittajan tai valituskirjelmän muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Asiamiehen on tarvittaessa liitettävä valtakirja (hallintolaki 12 § / HLL 21 §). Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täyden-

tää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valituskirjelmään on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä, todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava sekä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaisille.

Valitusasiakirjojen toimitaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä valitusviranomaisen aukioloaikana. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla muutoksenhakijalta peritään lain 2 §:ssä määrättyä oikeudenkäyntimaksua. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä lain 5 §:ssä määrättyissä asioissa.

Lisätietoja

Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään myös pöytäkirjanotteeseen.

Museovirasto
PL 913
00101 Helsinki

Asiakirjan nimi: SAVONLINNA, Kansallisen kaupunkipuiston perustaminen
Savonlinnaan
Asiakirjan päivämäärä: 12.02.2020
Diaarinumero: MV/24/05.00.00/2019
Asiakirjan tunnus / Docid: 216549
Asiakirjan allekirjoittajat: Intendentti, Timo Kantonen, Esittelijä, 12.2.2020 12:52:44, C=FI
Ylijohtaja, Elina Anttila, Päättäjä, 17.2.2020 12:10:16, C=FI
Tarkistesumma: 5c5ad8c195460f92e31ed054c6582d1b
2840c1d3e12e2f8d3cbc221518bff556
5999a460133ac48431c9dda34f79fb0f
daee6fbfac96576a7d41be2181cbad5a

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Museoviraston sähköisessä tietojärjestelmässä. Lisätietoja
Museoviraston kirjaamosta (0295 33 6000, kirjaamo@museovirasto.fi)

Lausunto

12.02.2020

MV/24/05.00.00/2019 1 (2)

Savonlinnan kaupunki/kaavoituspalvelut
Olavinkatu 27
57130 SAVONLINNA

Viite Lausuntopyyntö 17.12.2019

Asia **SAVONLINNA, Kansallisen kaupunkipuiston perustaminen Savonlinnaan**

Museovirasto lausuu Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston hakemusluonnoksesta Olavinlinnan osalta. Savonlinnan maakuntamuseo toimii asiassa kulttuuriympäristön asiantuntijana.

Kuten hakemusluonnoksessa todetaan, on kansallisen kaupunkipuiston ytimessä keskiaikainen Olavinlinna, jonka varaan rakentunut Savonlinnan kaupunki on Itä-Suomen vanhin. Linna on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä ja valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Linna on muinaisjäännösaluetta, ja se suojeltu valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen (480/1985) nojalla.

Suomen kansallismuseo vastaa Olavinlinnan nähtävyysskäytöstä ja tapahtumatarjonnasta. Linnassa vieraili 2019 noin 150 000 kävijää. Palveluja on kehitetty viime vuosina esimerkiksi esteettömyyden parantamiseksi. Museovirasto toimii asiantuntijana linnan korjaushankkeissa.

Museoviraston näkemys asiassa on se, että kansallisen kaupunkipuiston status edesauttaisi ja tukisi linnan tunnettua, kulttuurimatkailua, nähtävyys- ja museokäyttöä. Samalla sillä olisi positiivinen vaikutus paikkakuntalaisten identiteettiin sekä oman ympäristönsä arvostukseen. Hanke tukee myös Olavinlinnan kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävien arkeologisten, rakennushistoriallisten ja maisemallisten arvojen turvaamista.

Ylijohtaja

Elina Anttila

Intendentti

Timo Kantonen

Tiedoksi Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Savonlinnan kaupunki/Savonlinnan maakuntamuseo
Etelä-Savon maakuntaliitto

Lausunto Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston hakemusluonnoksesta

460/51.519/2018

RAKYL § 31

Selostus:

Kansallinen kaupunkipuisto on määritelty maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 68 §:ssä 1 momentissa seuraavasti: *"Kaupunkimaiseen ympäristöön kuuluvan alueen kulttuuri- tai luonnonmaiseman kauneuden, luonnon monimuotoisuuden, historiallisten ominaispiirteiden tai siihen liittyvien kaupunkikuvallisten, sosiaalisten, virkistysellisten tai muiden erityisten arvojen säilyttämiseksi ja hoitamiseksi voidaan perustaa kansallinen kaupunkipuisto."*

Savonlinnan kaupunginvaltuusto on tehnyt 17.12.2018 päätöksen (MRL 69 §), että Savonlinnaan haetaan ympäristöministeriöltä kansallista kaupunkipuistoa. Kaupungin hakemuksen pohjalta ympäristöministeriö tarkistaa, täyttyvätkö Savonlinnassa kansallisen kaupunkipuiston arviointikriteerit, joita ovat mm. kaupunkikeskeisyys, puiston laajuus ja eheys, kaupunkiluonnon monimuotoisuus, kulttuuriympäristö ja rakennetut puistot. Jos kriteerit täyttyvät, ympäristöministeriö vahvistaa kaupungin hakemuksen.

Savonlinnan kansalliseen kaupunkipuistoon esitetään keskeisiä ydinkeskustan virkistys- ja puistoalueita sekä keskustaa ympäröiviä saimaannorpan elinalueita ja saaristoa sekä paikallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaita maisema- ja kulttuuriympäristö- kokonaisuuksia. Kansallinen kaupunkipuisto tukee näiden alueiden ominaispiirteiden säilymistä.

Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston laajuus hakemuksessa on noin 80 km².

Toteutuessaan Savonlinnan kansallinen kaupunkipuisto olisi osa kansallisten kaupunkipuistojen verkostoa, joita on perustettu Suomeen yhteensä jo yhdeksän. Jokaiselle kansalliselle kaupunkipuistolle on määritelty oma roolinsa. Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston rooli verkostossa on sisävesien linna- ja saaristokaupunki.

Tulevaisuudessa Savonlinnan kansallisesta kaupunkipuistosta laaditaan hoito- ja käyttösuunnitelma, josta hakemuksen yhteydessä esitetään alustavia tietoja. Maankäyttö- ja rakennuslain 70 §:ssä puistoa koskevista määräyksistä todetaan, että: *"Kansallisen kaupunkipuiston perustamispäätökseen voidaan kunnan suostumuksella ottaa alueen olennaisten arvojen säilyttämiseksi tarpeellisia määräyksiä. Muut alueen hoidon ja käytön kannalta tarpeelliset määräykset annetaan hoito- ja käyttösuunnitelmassa, jonka kunta laatii."*

Osallistuminen:

Kansallinen kaupunkipuisto oli Savonlinnassa esillä ensimmäisen kerran 2000-luvun vaiheessa, kun maankäyttö- ja rakennuslakia valmisteltiin. Kaupunki selvitti vuonna 2012 alustavasti kansallisen kaupunkipuiston hakemista Savonlinnaan. Tuolloin ei tehty vielä varsinaista selvitystä, vaan keskusteltiin yleisesti kansallisen kaupunkipuiston rajauksesta asiasta ja päädyttiin, ettei selvitystyötä jatketa. Asian valmistelu keskeytyi tuolloin kaupungin keskustassa viireillä olleisiin kaavahankkeisiin, joiden katsottiin olleen ristiriidassa kansallisen kaupunkipuiston rajauksen kanssa.

Kansallinen kaupunkipuisto nousi esille uudestaan vuonna 2017, jolloin kaupungin strategiaan kirjattiin kansallisen kaupunkipuiston perustamisselvityksen laatiminen. Perustamisselvitys laadittiin kevään ja kesän 2018 aikana. Selvitys oli yleisesti nähtävillä ja kommentoitavana 11.10. – 12.11.2018 kaupungin kotisivuilla sekä siitä pidettiin 15.10.2018 iltakoulu kaupungin luottamushenkilöille. Perustamisselvitystä esiteltiin myös matkailualan toimijoille 11.12.2018 sekä yrittäjille 5.2.2019.

Perustamisselvityksen pohjalta tehtiin päätös kaupunginvaltuustossa 17.12.2018 § 109 kansallisen kaupunkipuiston hakemisesta Savonlinnaan.

Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston laajuus tarkentuu valmistelun edetessä ja saadun palautteen pohjalta. **Kaupunki itse määrittelee puistoon sisällytettävät alueet.** Hakemuksen alustava raja-
aus käytiin läpi kaupungin hallintokuntien sisäisessä työpalaverissa 23.4.2019.

Ympäristöministeriö tarjoaa erityisarvojen arviointiin ja valmistelutyöhön asiantuntijanäkemystä. Kaupungin työpalaverissa määrittel-
mien alueiden arviointikäynti tehtiin 25. – 26.6.2019.

Tavoitteena on, että Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston ha-
kemu-
luonnos laitetaan nähtäville loppusyksystä 2019 teknisen lau-
takunnan kautta. Kansallisesta kaupunkipuistosta on nähtävillä olo-
aikana tarkoitus järjestää yleisötilaisuus. Tiedottamisessa käytetään
lisäksi kaupungin kotisivuja ja somea sekä lehti-ilmoituksia. Nähtä-
villä oloaikana saatujen kommenttien pohjalta raja-
aus sekä hoito- ja
käyttösuunnitelmaa tarvittaessa tarkistetaan ennen varsinaista ha-
kemusta ympäristöministeriöltä.

Yritysvaikutusten arviointi:

Kansalliseen kaupunkipuistoon osoitetaan **ensisijaisesti kunnan, valtion tai muun julkisyhteisön omistuksessa olevia alueita.** Muita alueita puistoon voidaan osoittaa maanomistajan suostumuk-
sella. Omistajan suostumus ei ole tarpeen, jos hoito- ja käyttösuun-
nitelmassa ei anneta MRL 70 §:ssä tarkoitettuja määräyksiä.

Suurin osa Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston maa-alueesta on kaupungin tai valtion omistuksessa. Kansallisen kaupunkipuiston hakemusluonnos sisältää yksityistä maata vain vahvistettujen kaavojen verran.

Kansallisen kaupunkipuiston alueella kaupunki ja maanomistajat voivat päättää itsenäisesti omistamiensa alueiden kehittämisestä. Kansallisen kaupunkipuiston status ei velvoita toimenpiteisiin eikä aiheuta kustannuksia. Kansallisen kaupunkipuiston status voi edistää avustusten saamista korjaus- ja kulttuuriperintökohteisiin.

Savonlinnan kaupunki katsoo, että kansallisen kaupunkipuiston status toisi lisäarvoa erityisesti matkailualalle ja vahvistaisi kaupungin imagoa.

Kansallinen kaupunkipuistostatus tukisi kaupungin tavoitetta saada Saimaa Unescon maailmanperintöluetteloon.

Aineisto:

Kansallisen kaupunkipuiston hakemusluonnos on esityslistaliitteenä A ja alustava rajaus on esityslistaliitteenä B.

Aineisto on extranetissä ja esillä kokouksessa.

(Valmistelu: rakennustarkastaja Juha Karvinen puh. 044 417 4692 ja ympäristöpäällikkö Matti Rautiainen puh. 044 417 4685)

Rakennustarkastajan / ympäristöpäällikön esitys:

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää todeta lausuntonaan Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston hakemusluonnoksesta sekä rakennusvalvonnan että ympäristönsuojelun osalta seuraavaa:

Lautakunta yhtyy selostusosassa mainittuun Savonlinnan kaupungin näkemykseen, että kansallisen kaupunkipuiston status toisi lisäarvoa erityisesti matkailualalle ja vahvistaisi kaupungin imagoa.

Kansallinen kaupunkipuistostatus tukisi myös kaupungin tavoitetta saada Saimaa Unescon maailmanperintöluettelon kohteeksi. Tämä strateginen tavoite on merkitty myös ympäristönsuojelupalvelujen tämän vuoden valtuustoon nähden sitoviin tulostavoitteisiin siten, että se tarkoittaa Suomen aie-esityksen vaatimien tietojen hankkimista. Ympäristönsuojelupalvelujen tietojen mukaan Metsähallituksella on työryhmä valmistelemassa asiaa. Työryhmä ei ole ollut asiasta yhteydessä ympäristönsuojelupalveluihin.

Kaupunkipuiston arviointikriteereihin kuuluvat mm. kaupunkikeskei-

syys ja eheys. Lautakunnan mielestä luonnos kansalliseksi kaupunkipuistoksi on maayhteyksien osalta (ilmeisesti maanomistusoloista johtuen) kovin epäyhtenäinen ja vesistöön turhankin kauaksi ulottuva. Rajausta ei täytä arviointikriteereihin kuuluvaa kaupunkikeskeisyyttä. Eheyttä taas edustaa vain vesistö, jossa useimpien matkailijoiden omaehtoiset liikkumismahdollisuudet ovat kuitenkin rajalliset.

Jatkossa hakemusta tulisi työstää maayhteyksien lisäämiseksi. Toisaalta, kun jokaiselle kansalliselle kaupunkipuistolle on määritetty oma roolinsa, Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston rooli verkostossa on sisävesien linna- ja saaristokaupunki. Tältä osin luonnos vastaa em. roolia.

Kansalaisen on vaikea hahmottaa kaupunkipuistoksi esimerkiksi Haukiveden saarialueita, jotka sijaitsevat kaukana, jopa 20 km pohjoiseen kaupungin keskustaaajamasta. Näin laaja rajausta vastaa paremmin Unescon maailmanperintökohteen tai Savonlinnan "norppapuiston" kuin kaupunkipuiston rajausta. Toisaalta ydinkeskustassa kaupunkipuistoksi parhaiten hahmotettavat alueet ovat suppeita: vain Talvisalo, osa Kasinonsaarista, Kyrönniemi ja rantapuistoluirut ovat kaupunkipuistorajauksen sisällä. Keskustaaajaman laita-alueilta mm. Pihlajaniemessä ja Pullinlahden - Aholahden alueella sekä itään Suutarniemen suuntaan on alueita rajauksen ulkopuolella, jotka puolustaisivat paremmin paikkaansa kaupunkipuistorajauksen sisällä kuin kaukaiset, Linnansaaren kansallispuistoon asti ulottuvat Haukiveden saaret. Suojelualueista ainakin Pihlajaniemen rannalla sijaitseva valtakunnallisesti arvokas Lehmänpään lehto on jätetty perusteettomasti rajauksen ulkopuolelle.

Kaupunkipuiston hakemusluonnoksen mukainen rajausta vaikuttaa repaleisuutensa takia keinotekoiselta. Rajauksen sisään on otettu myös rakennettuja ympäristöjä, kuten kaupungintalon ja tuomiokirkon ympäristö. Lautakunnan mielestä rakennetuista ympäristöistä rajauksen sisälle ydinkeskustasta voitaisiin hyvinkin ottaa ainakin OKL:n mäki ympäristöineen, josta avautuvat huikeat näkymät Pihlajavedelle. Myös Savonniemestä ja vanhasta kaupungista voitaisiin ottaa laajemmin rakennettuja ympäristöjä mukaan kuin vain rantapuistoluirut. Näillä saataisiin hieman lisättyä rajauksen yhtenäisyyttä niillä alueilla, joissa kuitenkin valtaosa matkailijoista liikkuu, ja paremmin täytettyä kansallisen kaupunkipuiston arviointikriteereihin kuuluvaa kaupunkikeskeisyyttä ja eheyttä.

Vaikka edellä lautakunta on esittänyt seikkoja, joiden osalta Savonlinnan kansallisen kaupunkipuistohankkeen nyt lausunnolla olevaa luonnosta olisi syytä jalostaa, lautakunta pitää Savonlinnan kansallisen kaupunkipuistohankkeen etenemistä hakemusluonnosvaiheeseen vuosikymmenten "suojelua suojelun päälle" -pelkojen jälkeen hyvänä asiana. On muistettava, että Savonlinnassa hankkeen etenemistä ovat jarruttaneet valtakunnallisten suojeluohjelmien toimeenpanosta kumpuavat kokemukset 1990-luvulta, joista lähinnä

saimaannorpan suojelun takia Suomen Natura 2000 -suojeluohjelmaverkostoon Savonlinnasta otetut kohteet kattoivat laajemmat alueet kuin mistään muusta Suomen kunnasta.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

Toimenpiteet: Kaavoituspalvelut

14.2.2020

Viite Lausuntopyyntönne 17.12.2019

Asia **Savonlinnan kansallinen kaupunkipuisto**

Savonlinnan kaupungin kaavoituspalvelut pyytää Savonlinnan maakuntamuseolta lausuntoa koskien Savonlinnan kaupungin hakemusluonnosta ympäristöministeriölle kansallisen kaupunkipuiston perustamiseksi Savonlinnaan.

Savonlinnan maakuntamuseo toteaa rakennetun kulttuuriympäristön osalta viitaten kaupunkipuiston tavoitteisiin ja vaatimuksiin, miten kaupunkipuiston tulee sisältää merkittäviä kulttuuriympäristöjä rakennuksineen ja miten kaupunkipuiston tulee olla ehyt sekä yhtenäinen, että hakemustekstissä on kirjattu strategisen yleiskaavoituksen yhteydessä tehdyn rakennetun kulttuuriympäristön selvityksen perusteella eri kohteita ja niiden merkitystä, mutta osa maisematilassa merkittävistä rakennetuista kulttuuriympäristöalueista on jätetty kaupunkipuiston rajauksen ulkopuolelle (esim. Heikinpohja) ja toisaalta esitetyiltä aluerajauksilta puuttuu kaupungin keskusta-alueella pohjois-eteläsuuntainen kuivan maan jatkumo.

Kun keskusta-alueella, muutamien irrallisten alueiden kuten Talvisalo ja Olavintorin ympäristö ohella, lähinnä vain kapeita rantavyöhykkeitä on merkitty kaupunkipuiston aluerajaukseen, jää puiston alueellinen tartuntapinta kaupunkirakenteeseen ja rakennettuun kulttuuriympäristöön ohueksi.

Muun muassa näitä kehittämällä tavoitteet konkretisoituisivat paremmin.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Savonlinnan maakuntamuseo toteaa, että hakemuksessa on huomioitu tunnetut, muinaismuistolain 295/63 suojelemat kiinteät muinaisjäännökset ja muut kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet. Muutama hakemusluonnoksessa mainittu kohde sijaitsee kaupunkipuistorajauksen ulkopuolella, mutta sen läheisyydessä, ja hakemuksen luettelosta puuttuu hakemusluonnoksen kartalla oleva kohde Tynkkylänjoki (kivikautinen asuinpaikka).

Kansallisen kaupunkipuiston perustamispäätökseen voidaan ottaa alueen olennaisten arvojen säilyttämiseksi tarpeellisia määräyksiä. Muut alueen hoidon ja käytön kannalta tarpeelliset määräykset annetaan hoito- ja käyttösuunnitelmassa, jonka kunta laatii. Alustava hoito- ja käyttösuunnitelma on sisällytetty hakemusluonnokseen.

Kaupunkipuistorajauksen sisäpuolella olevat kiinteät muinaisjäännökset ja muut arkeologiset kohteet, kohdeluettelo

Kohteen nimi	Muinaisjään- nösrekisterin tunnus	Kohteen kuvaus
Haukivesi Hietasaari	2448	hylky, historiallinen
Kaupinsaari	1000023800	hylky, historiallinen
Kaupinsaari 1	2635	hylky, historiallinen
Kirkkoniemä	1000020029	hautausmaa, historiallinen
Kirveslampi	740010012	kivirakenteet, rökkiöt, ajoittamaton
Koululahti eteläosa	1889	hylky, historiallinen
Koululahti pohjoisosa	1890	hylky, historiallinen
Koululahti Vääräsaari	1888	hylky, historiallinen
Kylmäniemi b	1000002451	asuinpaikka, esihistoriallinen
Kyrönsalmi Kyrönniemi	1886	hylky, historiallinen
Laitaatsillan taistelupaikka	1000001920	puolustusvarustukset, 1700-luku
Niinsaaren varustukset	1000001923	puolustusvarustukset, 1700-luku
Olavinlinna	1000019735	linna, keskiaikainen, historiallinen
Patterinmäki	1000012444	puolustusvarustukset, I maailmansota
Rapaluoto 1	1891	hylky, historiallinen
Rapaluoto 2	1898	hylky, historiallinen
Savonlinnan vanha ak-alue	1000007473	vanha asemakaava-alue, 1600-luku
Tynkkylänjoki	1000002409	asuinpaikka, kivikautinen
Uuraansaari	1887	hylky, historiallinen
Vahtisaari	1000012440	puolustusvarustukset, mahdollinen muinaisjäännös

SAVONLINNAN MAAKUNTAMUSEO

Nikke Kaartinen
museonjohtaja

Martti Koponen
arkeologitutkija

Ilkka Paajanen
rakennustutkija

Tiedoksi: Museovirasto
Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

SAVONLINNAN KAUPUNKI Kaavoituspalvelut / tekninen toimiala
SAVONLINNAN KANSALLINEN KAUPUNKIPUISTO

Itä-Savon luonnonsuojeluyhdistys ry:n lausunto

YLEISTÄ

Hakemusluonnos on mielestämme erittäin seikkaperäinen ja huolellisesti laadittu. On erinomaista, että tämäkin tärkeä hanke on lopultakin etenemässä. Kaupunkipuisto tukisi vahvasti myös Savonlinnan pyrkimystä Euroopan kulttuuripääkaupungiksi.

Kommenttimme koskevat ainoastaan yhdistyksemme säännöissä mainittuja toimialoja eli kulttuuriperintöä sekä luonnon- ja ympäristönsuojelua.

KULTTUURIYMPÄRISTÖ

Kulttuuriympäristöjen, arvokkaiden rakennusten ja muinaismuistokohteiden luettelo on käsittääksemme hyvin kattava eikä sen suhteen ole huomautettavaa.

LUONTOKOhteet

Joidenkin hakemusluonnokseen sisältyvien luontokohteiden rajauksia on tarkistettava lopulliseen hakemukseen. Esimerkiksi Hevonniemessä, Käänneniemessä ja Tiheäsaarella luonnonsuojelualueet ovat laajentuneet huomattavasti viimeisten valtionmailla tehtyjen rauhoituspäätösten ansiosta.

Savonlinna on julistautunut saimaannorpan pääkaupungiksi, ja norppa mainitaan hakemuksessa useampaankin kertaan. Kaupunkipuistohakemuksen olisi toivonut sisältävän tätä julistusta tukevia konkreettisia toimenpiteitä norpan hyväksi.

Muilta osin pidämme suunnitelmaa hyvänä ja kaikin puolin kannatettavana.

Savonlinnassa 17.2.2020

Itä-Savon luonnonsuojeluyhdistys ry

Timo Luostarinen, puheenjohtaja

Palautetta kaupungille

Savonlinnan kaupunki

Saap. 17 / 1 / 2020

DN:o 460 / 51 / 519 / 2018

Nimi: Esko Tynkkynen

Sähköpostiosoite:

Toimiala johon
palaute kohdistuu:

Tekninen toimiala

Kaupunkipuistohanke.

Kaupunkipuistoon pitäisi sisällyttää
Nälkälinnanmäki. Entiselle kirjastolle löytyisi
varmaan arvoistansa käyttöä esim
järjestötalona.

Palaute:

Savolan laguuni ramntoineen pitäisi rakentaa
piustoksi ja virkistyskäyttöön. Ainakin osa
saharakennuksesta voitaisi säilyttää
uudisrakentamisesta huolimatta, ehkäpä joku
arkkitehti ymmärtäisi rakennuksen
kultturellisen arvon ja osaisi sijoittaa sen osaksi
uutta. Esimerkkejä löytyy lähimpänä Tallinnasta
ja lukuisasti Keskieuroopasta.

Savonlinnan kaupunki
Kaavoituspalvelut
Olavinkatu 27
57130 Savonlinna
kaavoitus@savonlinna.fi

Savonlinnan kaupunki

Saap. 22 / 1 2020

DN:o 330 / 51 / 511 / 2014
460 51 519 2018

**Mielipide Savonlinnan keskustaajaman strategisen yleiskaavan kaavaluonnokseen ja Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston rajauksen ja hake-
muksen luonnokseen.**

Papinniemen tilan 740-501-7-209 omistajan, Erkki Kososen kuolinpesän puolesta haluamme lausua seuraavaa:

Tilamme maankäyttö

On hyvä, että kaupunki haluaa laatia uuden keskustaajaman yleiskaavan. Aikaisemmat yleiskaavat ovat perustuneet liian optimistisiin käsityksiin kaupungin maankäytön kehittämisen tarpeesta. Aivan oikein kaavoittajat ovat huomanneet, että uusia asuinalueita ei tarvita enää niin paljon kuin 1980 – 2000 luvulla kuviteltiin. Kaupungilla on suuri valmiiden asuinpientalo tonttien varanto. Rakennettuja asuinpientaloja on nykyin myynnissä n. 200 kpl (etuovi.com 8.1.2020).

Valitettavasti muutos ei näy tilamme osalta kaavaluonnoksessa. Savonlinnan kaupunki on jo yli 30 vuoden ajan varannut tilamme asuinpientalojen ja virkistysalueeksi. Kaavaluonnoksessa halutaan tätä tilannetta edelleen jatkaa. Käytännössä nämä kaavavaraukset ovat johtaneet siihen, että tilamme on pysyvässä rakennuskielossa. Laki suo kaupungille mahdollisuuden määrätä rakennuskielto osayleiskaavan suunnittelun ajaksi ja 5 vuoden ajaksi kaavan vahvistuttua. Kaupunki on käyttänyt toteuttamiskelvotonta kaavamerkintää nyt jo 32 vuotta kestäneeseen rakennuskieltoon. Tämä on kohtuutonta maanomistajaa kohtaan.

Savonlinnan kaupungilla on Aholahdessa 12 kpl myytävää AO tonttia. Sen lisäksi on alueelle asemakaavoitettu 23 AO tonttia, joita ei ole otettu edes luovutukseen. Kaupungin väkiluku on laskussa. Siten AO tonttien kysyntä Pöllänlahden – Papinniemen alueella ei voida olettaa lisääntyvän merkittävästi. Siksi katsoimme, että osayleiskaavan suunnitelma sijoittaa 90 asuinpientalojen tonttia tilamme alueelle on epärealistinen ja johtaa vain rakennuskiellon jatkumiseen.

Meillä tilan omistajilla on seuraavat tavoitteet:

1. Käyttää tilaa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen
2. Toteuttaa kohtuullinen, tasapuolinen rantarakennusoikeus Haapaveden rannassa
3. Turvata tilamme pääarakennuksen rakennusoikeus.

Tilamme alueelle esitetään kahta "viheraluetta". Merkintä on epämääräinen eikä se kerro maanomistajan oikeuksista eikä kaupungin velvollisuuksista. Merkintä poikkeaa Ympäristöministeriön kaavoitusohjeista. Se ei kerro aikooko kaupunki toteuttaa virkistysalueen vai onko tarkoituksena vain asettaa rajoitteita maanomistajan toiminnalle. Jos kaupunki ei halua toteuttaa viheralueita, tulee ne merkitä maa- ja metsätaloustaltaisiksi alueiksi. Maanomistajan mielestä esitetyt viheralueet ovat liian laajoja.

Ehdotamme, että käynnistämme neuvottelut osayleiskaavan laatimiseksi seuraavista lähtökohdista:

1. Rantaan merkitään yleiskaavassa asuinpientalojen ja/tai loma-asuntojen alue, joka mahdollistaa yksityiskohtaisen kaavan laatimisen. Rakentamisalue ulottuu Pahalahdesta tilan läntiseen niemeen. Kaupunki ja maanomistaja tekevät maankäyttö Sopimuksen. Yksityiskohtainen kaava on joko ranta-asemakaava tai asemakaava. Rakentamisen ulkopuolelle jäävät ranta-alueet kaavoitetaan viheralueiksi joko metsäalueina, joissa on ulkoilun ohjaamistarvetta tai kaupungin virkistysalueina. Maanomistaja toteuttaa alueen niin, että kaupungin ei tarvitse panostaa alueen yhdyskuntatekniikkaan.
2. Kojumäen alueelle varataan alue asuinpientalojen rakentamiseen. Rakentamisalue suunnitellaan niin, että kalliit kokoojat ym. investoinnit ovat tarpeettomia. Alue voidaan kytkeä nykyiseen infra-verkostoon.
3. Muutoin tila varataan maa- ja metsätalouden harjoittamiseen.
4. Osayleiskaavaan merkityt luontokohteet huomioidaan yksityiskohtaisessa kaavoituksessa.

Kansallinen kaupunkipuisto

Tilamme rannan vesialue on suunniteltu osaksi kansallista kaupunkipuistoa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 68§:n mukaan kansallinen kaupunkipuisto voidaan perustaa "Kaupunkimaiseen ympäristöön kuuluvan alueen kulttuuri- tai luonnonmaiseman kauneuden, luonnon monimuotoisuuden, historiallisten ominaispiirteiden tai siihen liittyvien kaupunkikuvallisten, sosiaalisten, virkistysellisten tai muiden erityisten arvojen säilyttämiseksi ja hoitamiseksi." Lain mukaan "Kansalliseen kaupunkipuistoon voidaan osoittaa alueita, jotka tämän lain mukaisessa kaavassa on osoitettu puistoksi, virkistys- tai suojelualueeksi, arvokkaaksi maisema-alueeksi tai muuhun kansallisen kaupunkipuiston tarkoituksen kannalta sopivaan käyttöön." "Puistoon osoitetaan ensi sijassa kunnan, valtion tai muun julkisyhteisön omistuksessa olevia alueita."

Savonlinnan kaupungin esitys kansallisesta kaupunkipuistosta ei ole Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen. Siihen on otettu laajat yksityisessä omistuksessa olevat vesialueet, se ulottuu yli 30 km etäisyydelle Savonlinnan kaupunkimaisesta ympäristöstä Haapaveden, Pienen Haukiveden ja Haukiveden vesi- ja ranta-alueille. Nämä vesialueet eivät ole lain edellyttämiä puisto-, virkistys- tai suojelualueita.

Kansallisen kaupunkipuiston perustaminen vesialueille tulee vaikeuttamaan ranta-alueiden käyttöä. Se tulee johtamaan uusiin lupa- ja lausuntomenettelyihin, joissa arvioidaan soveltuuko uusi rantarakentaminen kansallisen kaupunkipuiston maisema- ja muihin arvoihin.

Siksi vastustamme kansallisen kaupunkipuiston ulottamista Haapaveden vesialueille. Mielestämme kaupunkipuisto voi olla hyvä ratkaisu Savonlinnan kaupungin keskeisillä puistoalueilla ja niihin rajoittuvilla vesialueilla.

Raumalla 17. päivänä tammikuuta 2020

Erkki Kososen perikunnan puolesta

Mikko Kosonen

Liitteenä valtakirjat kuolinpesän osakkailta: Timo Kosonen, Juha Kosonen ja Leena Carpen

Esitys alueen lisäämisestä Savonlinnan kansalliseen kaupunkipuistoon.

Esitän nykyisen Talvisalon koulun Heikinpohjan toimipisteen käytössä olevaa tonttia, 740-3-22-20, liitettäväksi kaupunkipuiston kaavahankkeeseen siihen soveltuvien osien. Tontin puutarha kantaa tiedemies Erik Laxmannin nimeä.

Erik Laxmannin puistoa on sekä kaupungin, että koulun vanhempainyhdistyksen toimesta alettu kunnostaa syksystä 2018 alkaen. Alueelle on Itä-Suomen Yliopiston hallinnon aikana (1989) laadittu puistosuunnitelma, jota on toteutettu 2010- luvulle saakka. Tällöin sen toteuttaminen ja ylläpito keskeytyi aluetta hoitaneen puutarhurin eläköidyttyä. Puistoon on istutettu runsaasti erilaisia kasveja ja ne on sijoitettu alueelle maanosittain. Pitkän hoitamattoman jakson vuoksi villiintyneen puutarhan kasvien inventointi on käynnissä kaupungin puisto-osaston toimesta. Suunnitelma ja sen toteuttamiseen liittyvät digitaaliset tiedostot ovat kaupungin puistopuutarhuri Anna-Mari Huopaisen hallussa.

Alueen länsireunan kallioista metsämaana kaupungin puolelta hallinnoitavaa männikköä on raivattu ja vanhempainyhdistys on hakenut yksityistä rahoitusta kuntoportaiden ja näköalakallion suoja-aidan rakentamista varten. Kaupunki on mm. metsätalousinsinööri Tuomas Huttusen kautta hankkeessa mukana.

Alue on laajuudessaan ja monikäyttöisyydessään yksi hienoimmista puistoalueista kaupungissa ja olisi sääli, mikäli sitä ei lisätä kaupunkipuiston kaavahankkeeseen.

Asko Koukkari

kaavoitus@savonlinna.fi

Savonlinnan kaupunki

Saap. 5 / 2 / 2020

DN:o 460 / 51 / 519 / 2018

Nälkälinnanmäki-Seura ry:n palaute
Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston hakemusluonnoksesta
 (nähtävillä 17.12.2019–17.2.2020)

Nälkälinnanmäki-Seura ry:n (= yhdistys tästä eteenpäin) tarkoituksena on Nälkälinnanmäen ja muun Savonlinnan kulttuuri- ja rakennusperinnön sekä kaupunkiluonnon vaaliminen. Suunniteltu Savonlinnan kansallinen kaupunkipuisto sisältyy toteutuessaan kokonaisuudessaan yhdistyksen toiminta-alueelle.

1)

Myönteistä kaupunkipuiston hakemusluonnoksessa on yhdistyksen mielestä se, että kaupunki näyttää hyväksyneen Kyrönsalmen kulttuurimaiseman laajentamisen rautatiesillan pohjoispuolelle. Arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnissa vuonna 2016 kaupunki vastusti maisema-alueen laajentamista jyrkästi. Tuolloin kaupunki totesi lausunnossaan, että myös Etelä-Savon maakuntaliitto vastustaa laajennusesitystä. Vuonna 2018 nähtävänä olleessa kaupunkipuiston perustamiselvitysraportissa mainittiin, että ”maisema-alueen uusi raja ei ole vielä maakuntakuntakaavassa”. Kaupunkipuiston hakemuksesta ei käy selvästi ilmi, onko laajennus jo sisällytetty maakuntakaavaan vai onko kyse kenties kytkeydyksestä: Jos kaupunkipuiston statusta ei saada, käykö niin, että kaupunki vetää laajennus- ja suojeluesityksensä pois?

2)

Palautteessaan Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston perustamiselvitysraportista marraskuussa 2018 Nälkälinnanmäki-Seura totesi, että Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston arvoa lisäisi se, että mukana olisi myös kaupungin vanhin julkinen puisto Nälkälinnanmäellä nykyisine rakennuksineen. Voi kysyä, eikö Nälkälinnanmäen entisen kirjastotalon ja sitä ympäröivän viheralueen sisällyttäminen kaupunkipuistoon ole suorastaan edellytys kaupunkipuiston perustamiselle.

Kansallisen kaupunkipuiston perustamisedellytysten mukaan ”kaupunkipuiston täytyy sisältää puistoarkkitehtonisesti tai esteettisesti merkittäviä puistoja ja viheralueita”.

Kaupunki toteaa hakemuksessaan, että Savonlinnan puistot sijaitsevat kapeina kaistaleina kaupunkia kiertävillä rantapengerryksillä. Tilanteen voisi ilmaista niinkin, että jok’iäinen rantoja seuraileva tienpätkä, jossa kasvaa muutama puu ja jonka

varrelle on (joissain paikoin) sijoitettu penkkejä, on paremman puutteessa kaavoitettu puistoksi. Kun kirjastorakennus aikoinaan sijoitettiin Nälkälinnanmäelle kaupungin ensimmäiseen julkiseen puistoon, rakennusoikeus rajattiin pieneksi ja puiston status asemakaavassa säilytettiin. Vaikka kaavaa on myöhemmin muutettu, vaikka rakennusoikeus on yli kaksinkertaistettu ja vaikka kirjastorakennukseen purkuun oikeuttava lomaosakekaava on saanut lainvoiman, Nälkälinnanmäki ja luonnontilaiseen puistoon sijoitettu kirjastorakennus ovat toistaiseksi säilyneet neitseellisen koskemattomina. Tästä lähtökohdasta käsin yhdistys on jo kahdesti tehnyt ELY-keskukselle esityksen kirjastorakennuksen ja sitä ympäröivän viheralueen suojelemisesta ja valittanut jälkimmäisen esityksen hylkäyspäätöksestä ympäristöministeriöön.

Kansallisen kaupunkipuiston perustamisen edellytysten mukaan ”kaupunkipuiston tulee sisältää kansallisen historian tai kaupungin omien kehitysvaiheiden kannalta merkittäviä kulttuuriympäristöjä rakennuksineen”.

Nälkälinnanmäki on kaupungin omien kehitysvaiheiden kannalta merkittävää kulttuuriympäristöä. 1800-luvun lopulla puistoon rakennettiin kaupunkilaisia ja matkailijoita varten koristeellinen näkötorviravintola. Vuonna 1964 näkötorrin paikalle kohosi aikanaan Suomen kauneimmaksi kehuttu moderni kirjastorakennus, joka palveli savonlinnalaisia piirun verran vaille viisikymmentä vuotta. Kirjaston poismuuton jälkeen kesällä 2013 entisessä kirjastorakennuksessa on järjestetty taidenäyttelyjä. Parhaillaan rakennuksessa toimii väistötiloissa ainakin vuoden 2020 loppuun asti maakuntamuseo, jonka omia tiloja Riihisaassa remontoidaan. Nälkälinnanmäellä on puisto ja kulttuuriympäristö rakennuksineen samassa paketissa.

3

Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston hakemuksen liitteenä on Savonlinnan keskustaajaman strategista yleiskaavaa varten laadittu Teija Aholan tekemä selvitys modernismin ajan rakennusperinnöstä. Nälkälinnanmäen entistä kirjastorakennusta tuosta luettelosta on turha hakea. Liki kymmenen vuotta kestäneen Nälkälinnanmäen kaavoituksen aikana kirjastorakennusta ei ole inventoitu eikä rakennuksesta ole tehty rakennushistoriallista selvitystä.

Modernismin ajan selvityksen yhdeksi lähteeksi on mainittu Satu Tiaisen 8.8.2013 päivätty Savonlinnan kaupungin teettämä raportti Savonlinnan ydinkeskustan ja keskustaajaman itäosan kulttuurihistoriallisistakohteesta. Tiaisen raportin viimeisenä luvun otsikkona on ”Uudempia kohteita ja sellaisia 50-luvun rakennuksia, joiden kulttuurihistoriallisesta arvosta olen epävarma”. Kohteita on kaikkiaan viisi: Vanha pääkirjasto (Nälkälinnanmäellä), Talvisalon kappeli, Äkkiväärä, Lippakioski ja Vääräsaaren vedenpuhdistuslaitos. Vanha pääkirjasto on kohteista ainoa, joka on jätetty modernismin ajan rakennusselvityksen ulkopuolelle. Talvisalon kappeli, Äkkiväärä ja Lippakioski ovat saaneet suojelumerkinnän. Vääräsaaren vedenpuhdistuslaitoskin olisi saanut, ellei sen arvon olisi katsonut vuosikymmenien myötä alentuneen.

Kirjastorakennuksen purkuun oikeuttavaa kaavaa on kaavoitusprosessissa perusteltu sillä, että kirjastorakennuksella on ”vain” paikallista merkitystä. Suojelemisen arvoisiksi on kuitenkin katsottu sadasta puoleentoista sataan rakennusta, jotka on arvotettu paikallisesti merkittäviksi. Reilut viisikymmentä näistä on uusia.

Nälkälinnanmäen naapurissa uusien suojeltujen joukossa on muun muassa Savonlinnan helluntaiseurakunnan rukoushuone ja elokuvateatteri Killan talo Kyrönsalmen kulttuuriympäristö- ja maisema-alueen (V) reunalla. Samaan seuraan olisi luontevasti mahtunut myös entinen kirjastorakennus.

4)

Antaessaan palautetta kaupunkipuiston perustamisselvityksestä marraskuussa 2018 yhdistys totesi, että selvityksessä Nälkälinnanmäen purkukaavan kapea pohjoisrinne esitellään harhaanjohtavasti nimellä Nälkälinnanmäen puisto. Luvun ”Kaupunkipuiston osa-alueet” kohdassa ”1. Olavinlinna” oli tuolloin seuraava esittely:

- Kaupungintalo – Oopperatoimisto – Pikkukirkko, Olavintori, Nälkälinnanmäenpuisto, Kalmarinkatu, Koulukatu
 - paikallisesti ja maakunnallisesti arvokas miljö ja rakennuskanta sekä näihin liittyvät viheralueet ja kadut sekä entinen torialue

Kaupunki otti yhdistyksen palautteen huomioon poistamalla hakemusluonnoksesta nimen Nälkälinnanmäenpuisto. Kiittääkö yhdistys? Ei kiitä, vaan surkuttelee.

Hakemusluonnoksessa Olavintorin miljö on nyt sijoitettu Haapasalmi-nimisen osa-alueen alle, joskin teksti alkaa huomautuksella, että Haapasalmen kulttuuriympäristö sisältyy pääosin valtakunnallisesti arvokkaaseen Olavinlinna maisema- ja kulttuuriympäristöalueeseen. Olavintorin miljö esitellään nyt seuraavasti:

Toinen [matkustajasataman ohella] edustava alue on paikallisesti arvokas ns. Olavintori. Olavintorin alueeseen kuuluvat Kalmarinkadun huvilat 1900-luvun alkupuolelta, Äkkiväärän kaupungintalo, oopperatoimisto (vanha kaupungintalo), Pikkukirkko (1800-luvun ortodoksinen kirkko) sekä näiden viheralueet.

Esittelyssä mainittujen rakennusten viheralueet kaipaavat tuekseen Nälkälinnanmäen puistoa, ei purkukaavan VP-merkinnällä varustettua kalliojyrkännettä, vaan koko Nälkälinnanmäkeä sellaisena, kun savonlinnalaiset ovat oppineet sen vuosikymmenien aikana tuntemaan.

Hakemusluonnoksen mukaan kansallinen kaupunkipuisto ei vaikuta voimassa oleviin asema- tai yleiskaavoihin eivätkä voimassa olevat yleiskaavat tai asemakaavat ole ristiriidassa kansallisen kaupunkipuiston rajauksen kanssa (s. 19). Nälkälinnanmäen asemakaavan suhteen yhdistys on toista mieltä: Nälkälinnanmäen entinen kirjastorakennus on suojeltava ja rakennusta ympäröivä viheralue on kokonaisuudessaan kaavoitettava puistoksi. Nälkälinnanmäellä on yhteistä historiaa Olavinlinnan kanssa, joten sen liittäminen vieressä sijaitsevaan Olavinlinnan maisema- ja kulttuuriympäristön alueeseen olisi luontevaa. Nälkälinnanmäki sitoisi Olavintorin Linnakatuun, ja kaupunkipuiston alue yhtenäistyisi.

4

Olavintorin alueeseen kuuluisivat yhdistyksen mielestä myös torin etelälaidalla sijaitsevat yli 150-vuotias Hulikan talo ja yli 100-vuotias Solmun talo sekä nyt suojelustatuksen saaneet kerrostalot Torihovi, Kyrönkartano ja Linnanhoivi.

Vuoden 2010 inventoinnissa Hulikan ja Solmun puutalot on arvioitu paikallisesti merkittäviksi. Hulikalla on todettu olevan rakennushistoriallisia ja Solmulla historiallisia arvoja, ja molemmilla puutaloilla sijaintipaikassaan maisemallisia arvoja.

Yhdistys on valittanut talojen suojelua koskevista hylkäyspäätöksistä ympäristöministeriöön.

5

Ihmetystä herättää se, että Savonniemen virkistysalue on rajattu kaupunkipuiston ulkopuolelle. Tenniskentän ympäri kulkee monen ulkoilulenkki yhtä lailla talvi- kuin kesäaikaankin sekä uimahallin avoinna että suljettuna ollessa.

Savonlinnassa 5. helmikuuta 2020

Nälkälinnanmäki-Seura ry

Harri O. Halko
puheenjohtaja

Kirsti Kukkonen
sihteeri

kaavoitus(at)savonlinna.fi

Saap. 13 / 2 2020

DN:o 460 / 51 / 519 / 2018
330 51 511 2014**Palaute Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston rajauksesta ja hakemusluonnoksesta****JA****Mielipide Savonlinnan keskustaajaman strategisesta yleiskaavasta vuoteen 2040 (luonnos)**

(nähtävillä 17.12.2019–17.2.2020)

Palautteeni koskee suunniteltua ulkoilureittiä, joka kulkisi Savonniemen tienoilta Heikinpohjan rantoja seuraillen Sortteerinlahteen. Koska reitti on mukana sekä kaupunkipuiston hakemuksessa että yleiskaavaluonnoksessa, tuntuu tarkoituksenmukaiselta antaa molemmista yhteinen palaute.

1

Heikinpohjan kärjestä Sortteerinlahteen ulottuvaa ulkoilureittiä ei tarvita

Strategisen yleiskaavaluonnoksen sivulla 41 on kartta Savonlinnan keskustaajaman alueen nykyisistä pyöräteistä (tässä liite 1). Pikaisella yleissilmäyksellä huomaa, että verkosto kattaa jo nykyisellään sekä kaupungin etelä- että pohjoispuolen.

Pikaisella silmäyksellä huomaa myös, että hevosenkengän muotoinen Heikinpohjantie kulkee urheilukentän tienoilta eteenpäin hyvin lähellä rantaviivaa. Kadun ja rannan välissä on korkeita kerrostaloja. Mikäli nykyistä, syväsataman tienoilta uimarannalle johtavaa aurasauton ajettavaksi mitoitettua tietä jatketaan uimarannalta eteenpäin, kuten liitekartassa 5 (tässä liite 2) ja kaavaselostuksen kartassa sivulla 47 (tässä liite 3) on esitetty, kerrostalojen asukkaat menettävät lähiluontonsa, voisi melkein sanoa piha-alueensa, vaikka rantaviivan tuntuma virallisesti kaupungin maata onkin.

Strategisen yleiskaavaluonnoksen selostusosan (s. 20) mukaan Heikinpohjaan ja Hernemäkeen on vuoden 2018 tilaston mukaan pakkautunut asukkaita enemmän kuin mihinkään muuhun kaupunginosaan, yhteensä 4463 henkeä. Kun ilmastonmuutoksen myötä kesät käyvät yhä helteisimmiksi, olisi kaikkien edun mukaista, että kerrostalojen asukkaat voisivat entiseen tapaan käydä pulahtamassa järveen piharannassaan. Tällöin suositulle mutta suhteellisen pienikokoiselle Heikinpohjan viralliselle EU-uimarannalle mahtuisi paremmin myös kauempana asuvia ja matkailijoita.

Syksyllä 2018 vuoden 2019 talousarviokäsittelyn yhteydessä Itä-Savossa oli kartta suunnitellusta ulkoilureitistä Savonniemestä Sortteerinlahteen (liite 4). Kartan mukaan Heikinpohjan kärkeen on esitetty uimarannan kohdalle pyörätietä, joka koukkaisi kadulta mäkeä alas rantaan, kulkisi nykyisen huoltorakennuksen kohdalta pienen matkaa kadun suuntaisesti ja koukkaisi taas mäkeä ylös kadulle jostain

Heikinpohjantie 32:n ja Kaukaantien reunimmaisen kerrostalon välistä. Kuka tarvitsee tällaista reittiä, joka kaiken lisäksi edellyttää huoltorakennuksen purkamista?

Kaupunkipuiston hakemusluonnoksen mukaan Seminaarinmäelle on suunnitteilla puulajipuisto, niitty, kasvimaata ja virkistysmetsä (s. 53–54). – Eikö ulkoilureitti pitäisi suunnitella sellaiseksi, että se johdattaisi ulkoilijat ainutlaatuisen kaupunkiluontoon eikä kerrostalojen pihaille?

2

Esitän Heikinpohjan urheilukentän huoltorakennusta suojeltavaksi

Yleiskaavan luonnoksessa Heikinpohjan 1950- ja 1960-luvuvuilla rakennettu kerrostaloalue on arvioitu paikallisesti merkittäväksi. Kokonaisia katuosuuksia on merkitty suojeltavaksi. Suojelua on esitetty myös kaupungin omistamille kerrostaloille Heikinpohjantie 28 ja Heikinpohjantie 30.

Toistan saman, minkä esitin palautteessani Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston perustamisselvitysraportista syksyllä 2018.

Heikinpohjan huoltorakennuksessa näkyy kaupunginarkkitehti Ilmo Suonisen kädenjälki. Kaksikerroksinen rakennus on suunniteltu rinteeseen siten, että ylhäällä urheilukentän vieressä ovat toimisto- ja säilytystilat sekä WC:t ja alhaalla rannalla miesten ja naisten pukuhuoneet. Pitkänomaisen rakennuksen jakaa kahteen osaan kentältä rannalle johtava avoin portaikko. Tukevista lankuista rakennetut raput ja tukevat kaiteet tekevät nousemisen ja laskeutumisen miellyttäväksi huonojalkaisillekin. Tietyistä kohdin ylhäältä Heikinpohjantieltä alas katsahtaessaan pilkottaa kappale järveä rakennuksen keskeltä; rannalta rappusia ylös noustessa silmien eteen rajautuu hetkeksi kerrostalomaisema kentän takaa.

Heikinpohjan huoltorakennus on valmistunut vuonna 1961, samaan aikaan kuin ns. Mölykallion talot – kaupungin vuokratalot Huutokallio 1 (1960) ja Huutokallio 2 (1962) – ylempänä Heikinpohjantien varrella. Huoltorakennus edustaa siis saman aikakauden rakennus- ja kulttuuriperintöä.

Kun kaupunginpuistohanke oli vireillä vuonna 2011, suunnitelmaan kuului Heikinpohjan uimarannan ja urheilukentän erottava kevyen liikenteen väylä kuten nytkin. Tilaongelma haluttiin ratkaista purkamalla tuolloin huonokuntoiseksi ilmoitettu huoltorakennus. Purkulupa oli jo valmiiksi haettu, mutta valtuusto tyssäsi kansallispuistohakemuksen. Tuossa vaiheessa purkulupa vedettiin pois. Rakennuksen peruskunto todettiin hyväksi. Rakennus remontoitiin muutama vuosi sitten.

Esitän, että Heikinpohjan huoltorakennuksen säilyminen varmistettaisiin suojelemalla rakennus osana Heikinpohjan kaupunginosan paikallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä.

3

Kaavaehdotukseen havainnekuvat rantaraitista Heikinpohjasta Sortteerinlahteen

Onko Savonniemestä Sortteerinlahteen hahmoteltu rantaraitti pelkästään ympäristöministeriölle osoitettu houkutteleva täky kaupunkipuiston nappaamiseksi vai aiotaanko suunnitelma todella toteuttaa?

Minun on vaikea ymmärtää, miten raitti voitaisiin toteuttaa ilman että tuhotaan rantamaisemat poistamalla puustoa, kavennetaan syväväylää mittavin pengerryksin ja rakennetaan keskussairaalan alapuoliseen lahteen ja muuallekin kalliita kaarisiltoja, samanlaisia kuin kevyen liikenteen väylällä kaupungin pohjoisrannalla.

Helppohan rantoja seuraileva kevyen liikenteen väylä on paperille piirtää, minäkin osaisin. Mutta onko kukaan kävellyt maastossa rantoja pitkin Heikinpohjan kärjestä Sortteerinlahteen ja miettinyt samalla, mihin kohtaan ja miten väylä oikeasti rakennettaisiin?

Minusta olisi kaupungin väkirikkaimman kaupunginosan asukkaiden kannalta kohtuullista, että kaavaehdotukseen liitettäisiin havainnekuvat kaupungin eteläpuolelle suunnitellusta kevyen liikenteen rantaraitista Heikinpohjasta Sortteerinlahteen.

Savonlinnassa 13. helmikuuta 2020

KIRSTI KUKKONEN

Kirsti Kukkonen

Heikinpohjan asukas

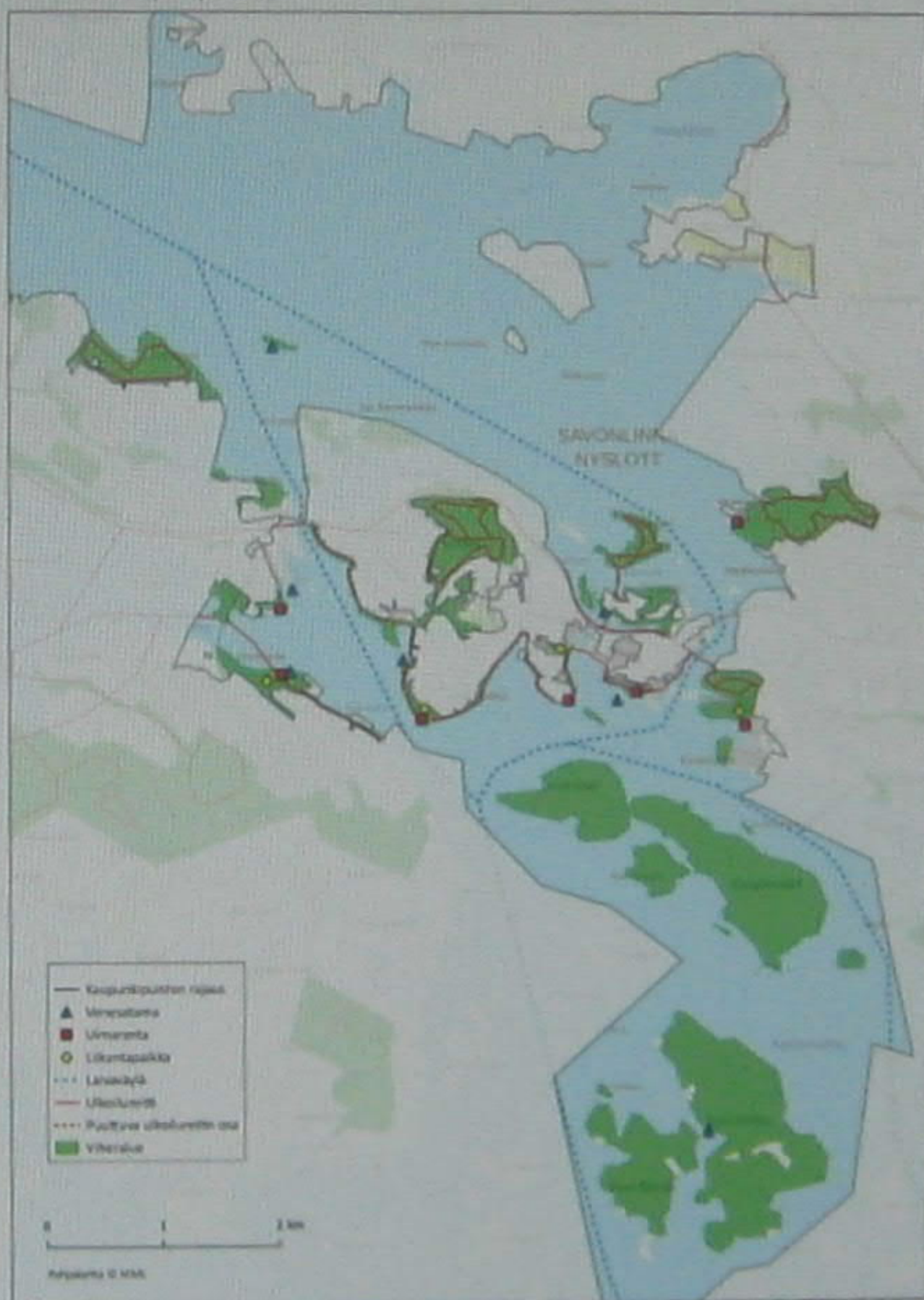
- Liite 1 Kartta: Pyöräteiden pääreitit keskustaajamassa, kaavaselostus, s. 41
- Liite 2 Kartta: Viheralueet, liikuntapaikat ja ulkoilureitit (liite 5)
- Liite 3 Kartta: Liikenne, kaavaselostus, s. 47
- Liite 4 Kartta: Ulkoilureitti Savonniemestä Sortteerinlahteen, Itä-Savo 18.12.2018

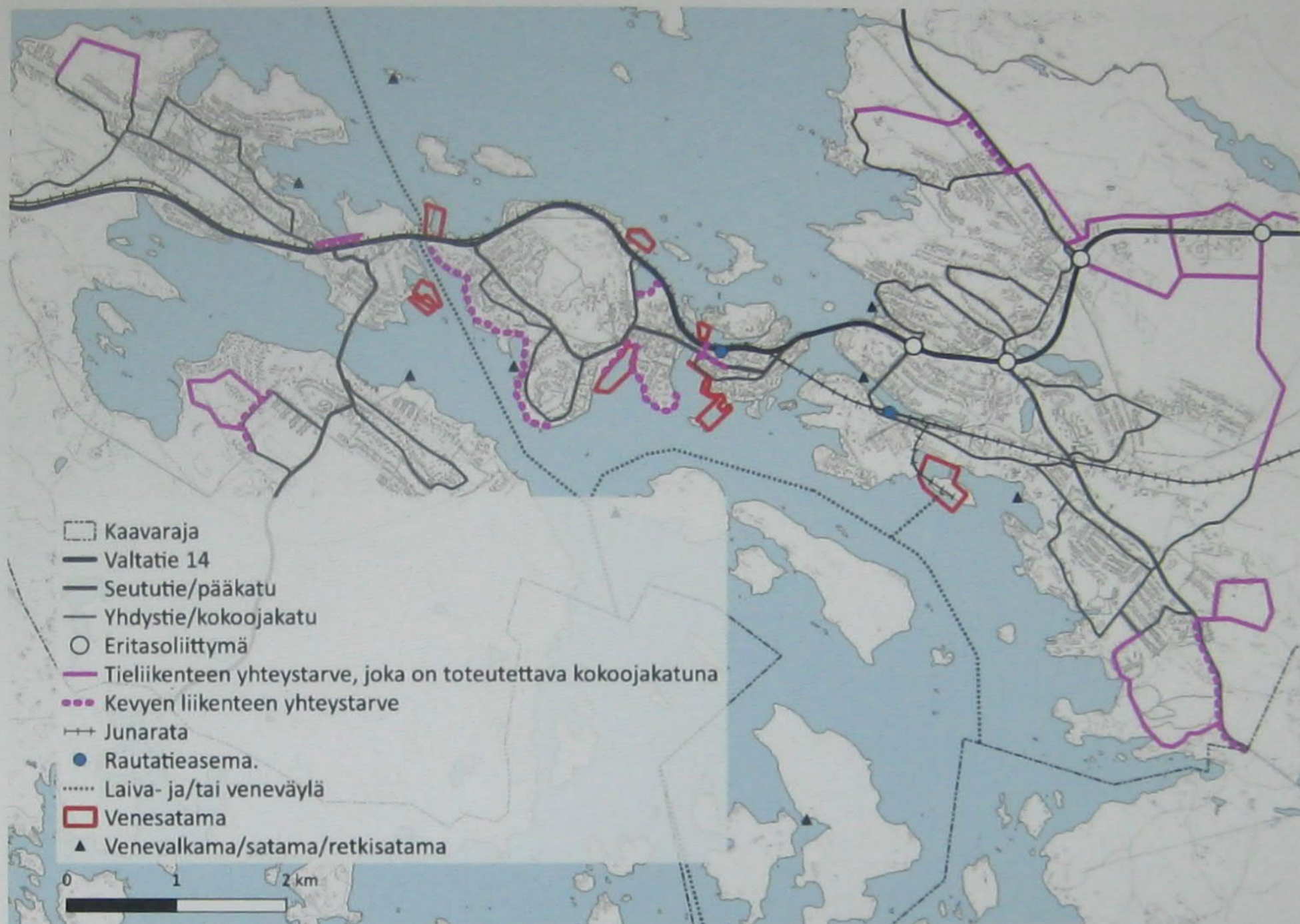

Poräteiden pääreitit keskustaajamassa.

LITTEKARTTA 5

Viherialueet, liikuntapaikat ja ulkoilureitit

Savonlinnan kaupunki rakentaa kevyen liikenteen väylän, jos valtio maksaa siitä puolet, mutta kelluvaa esiintymislavaa ei tehdä ainakaan vielä ensi vuonna — Katso myös linkit muihin Savonlinnan talousarviouutisiin

Ulkoilureitti Savonniemestä Sortteerinlahteen

Savonlinnan kaupungin etelärannalle suunniteltu ulkoilureitti säilyi ensi vuoden talousarviossa sillä ehdolla, että 300 000 euron kustannuksiin saadaan 150 000 euroa valtion avustusta.

Monet kaupunginvaltuutetut olivat olleet valmiita äänestämään reitin pois talousarviosta. Heidän mielensä kuitenkin muuttui talousarviokokouksessa maanantaina, kun kaavoituspäällikkö **Päivi Behm** kertoi Liikenneviraston laittaneen lyhyellä varoitusaajalla hakuun valtionosuuksia kevyen liikenteen väyliä varten.

14.2.2020

Tornator Oyj:n mielipide Savonlinnan kaupungin laatimasta hakemusluonnoksesta kansalliseksi kaupunkipuistoksi

Kaupunkipuiston alustavaan rajaukseen on sisällytetty Tornator Oyj:n omistaman kiinteistön Tiheäsaari kt 740-522-1-89 erillinen palsta, joka käsittää koko Tiheäsaaren ja on pinta-alaltaan n. 223 hehtaaria.

Voimassa olevassa Haukiveden- Haapaveden osayleiskaavassa Tiheäsaarta koskevat merkinnät MY, SL-1 ja Am. Kaavassa SL-1 merkinnällä osoitetut alueet on toteutettu yksityisenä suojelualueena Tornator Oyj:n ja Etelä-Savon Ely:n kanssa solmitulla sopimuksella vuonna 2005.

Tiheäsaari sisältyy Hevonniemen Natura 2000-ohjelma-alueeseen, jossa suojeltavana lajina on saimaannorppa.

Hakemuksessaan Savonlinnan kaupunki kirjoittaa, että yksityinen maanomistus on sisällytetty alustavaan aluerajaukseen vain siltä osin, kun alueilla on kaavojen suojelumerkintöjä tai muita erityisarvoja.

Tornator Oyj toteaa lausunnossaan, että se haluaa, että alla olevaan karttaliitteeseen merkitty Tiheäsaari poistetaan kokonaisuudessaan kansallisen kaupunkipuistoalueen rajauksesta. Tornator Oyj harjoittaa vastuullista ja kestävää metsätaloutta kaksoissertifioiduissa metsissään eikä koe, että Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston rajaukselle olisi tarvetta Tiheäsaaren osalta.

Savonlinnassa 14.2.2020

Jarkko Heikkinen

Maakäyttöasiantuntija

Tornator Oyj

Savonlinnan kaupunki
Kaavoituspalvelut
kaavoitus@savonlinna.fi

Savonlinnan kaupunki

Saap. 17 / 2 / 2020

DN:o 460 / 51 / 519 / 2018

Savonlinnan kaupungin hakemus ympäristöministeriölle kansallisen kaupunkipuiston perustamiseksi Savonlinnaan LUONNOS

Metsänhoitoyhdistys Etelä-Savo ja MTK metsälinja Etelä-Savo toteavat hakemusluonnokseen seuraavaa:

Alueen alustavan rajauksen ja karttaselvitysten perusteella suurin osa maa-alueista on Savonlinnan kaupungin omistuksessa. Alueeseen kuuluu myös yksityisten omistamia maa-alueita. Metsäalueita on etenkin Hevonniemen suunnalla. Alueet kuuluvat Natura alueeseen. Hakemuksesta ei käy ilmi mitä yksityismaiden metsienkäsittelystä tai muusta maankäytöstä on määrätty.

Hakemuksessa todetaan, että: "Kansallinen kaupunkipuisto ei vaikuta voimassa oleviin asema- tai yleiskaavoihin tai edellytä uusien alueiden kaavoittamista. Voimassa olevat yleiskaavat tai asemakaavat eivät ole ristiriidassa kansallisen kaupunkipuiston rajauksen kanssa. Kansallisen kaupunkipuiston rajauksen vuoksi Haukiveden – Haapaveden osayleiskaavaa ei ole välttämätöntä muuttaa."

Lisäksi todetaan, että: "Kansallisen kaupunkipuiston alueella kaupunki ja maanomistajat voivat päättää itsenäisesti omistamiensa alueiden kehittämisestä. Kansallisen kaupunkipuiston status ei velvoita toimenpiteisiin eikä aiheuta kustannuksia. Kansallisen kaupunkipuiston status voi edistää avustusten saamista korjaus- ja kulttuuriperintökohteisiin."

Maankäyttö- ja rakennuslaki:

68§ "Puistoon osoitetaan ensi sijassa kunnan, valtion tai muun julkisyhteisön omistuksessa olevia alueita. Muita alueita puistoon voidaan osoittaa omistajan suostumuksella. Omistajan suostumus ei ole kuitenkaan tarpeen, jos puiston perustamispäätöksessä tai hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei anneta aluetta koskevia 70§:ssä tarkoitettuja määräyksiä."

70§ "Kansallisen kaupunkipuiston perustamispäätökseen voidaan kunnan suostumuksella ottaa alueen olennaisten arvojen säilyttämiseksi tarpeellisia määräyksiä. Muut alueen hoidon ja käytön kannalta tarpeelliset määräykset annetaan hoito- ja käyttösuunnitelmassa, jonka kunta laatii.
[\(30.12.2008/1129\)"](#)

Alustavissa hoito- ja käyttösuunnitelmissa on esitetty eri alueille tarvittavia toimenpiteitä. Luonnoksen mukaan hakemusvaiheen jälkeen laaditaan varsinainen hoito- ja käyttösuunnitelma, joka hyväksytään ympäristöministeriössä. Näin ollen lopullisia vaikutuksia ei ole vielä tiedossa.

Metsänhoitoyhdistys ja MTK metsälinja Etelä-Savo edellyttävät edellä mainittuihin seikkoihin vedoten, että yksityisten maiden osalta maanomistajan suostumus varmistetaan. Toiseksi perustamispäätöksen tai hoito- ja käyttösuunnitelman määräykset eivät saa aiheuttaa nykytilannetta vaativampia rajoituksia tai velvoitteita alueiden käyttöön ilman maanomistajan suostumusta.

Juvalla 17.2.2020

Petri Pajunen
Johtaja
Mhy Etelä-Savo

Hannu Ripatti
Kenttäpäällikkö
MTK metsälinja / Etelä-Savo

Savonlinnan seudun perussuomalaiset ry
Juha Kukkonen

Savonlinnan kaupunki

Saap. 17 / 2 / 2020

DN:o 330 / 51 / 511 / 2014
460 51 519 2018

Vastaanottaja
Savonlinnan kaupunki
kaavoitus@savonlinna.fi

Lausunto

Savonlinnan keskustaajaman strateginen yleiskaava + Savonlinnan kaupungin hakemus kansallisen kaupunkipuiston perustamiseksi

Lausunto molemmista hankkeista on annettava Savonlinnan kaupungille viimeistään maanantaina 17.2.2020.

Savonlinnan kaupungissa on vireillä kaksi tärkeää hanketta, joilla on pitkälle tulevaisuuteen ulottuvat vaikutukset. Virkamiesten esittämissä kaupunkikeskustan yleiskaavaesityksessä ja kansallisen kaupunkipuiston rajauksissa on valitettavasti linjauksia, jotka heikentävät mahdollisuuksia tarttua Savonlinnan keskeisimpien ongelmien ratkaisemiseen.

Kumpikaan esitys ei auta uusien työpaikkojen synnyttämisessä eikä pysäytä jatkuvaa väestön vähenemistä. Siten kumpikaan hanketta ei voida hyväksyä esitetyssä muodossa. Siten nyt on tärkeää vaikuttaa ja ottaa asiaan rakentavasti kantaa, ettei hankkeissa lähdetä Savonlinnan taloudellisen tulevaisuuden kannalta väärille urille.

Savonlinnan tukevaisuuden kannalta suurimmat ongelmat ovat 1) jo pitkään jatkunut väestökato, 2) väestön merkittävä ikääntyminen ja 3) keskustan kehittämisen jääminen sivuraiteille. Kaupungin virkamiesten yleiskaavaesitys ja kaupunkipuistohanke eivät ollenkaan auta kaupungin tärkeimpien ongelmien ratkaisemisessa, vaan esitykset voisivat pahimmillaan jopa kiihdyttää ongelmien kärjistymistä.

Kun Savonlinnassa laaditaan uutta keskustaaajaman yleiskaavaa, tärkein seikka, minkä pitäisi ohjata valmistelua tulisi olla pureutuminen Savonlinnan tulevaisuuden kannalta keskeisiin ongelmiin. Keskustaaajaman yleiskaavalla voidaan löytää ratkaisuja ongelmiin, mutta huonolla yleiskaavalla voidaan myös vahingoittaa ja lisätä ongelmia.

Tarkastelkaamme Savonlinnan keskeisiä ongelmia, mitä niille täytyisi tehdä, ja voidaanko ongelmat ratkaista kaavaratkaisuilla tai kaupunkipuistohankkeella, joka tosiasiallisesti vaikeuttaa vetovoimaisimpien alueiden kaupallista tai matkailullista käyttöä.

1) Pitkään jatkunut väestökato

Väestökatoon on monia syitä, mutta nyt se voitaisiin pysäyttää tai ainakin vähentää sitä siten, että kaupunki tarttuisi vaikuttaviin tapoihin saada kaupunkiin ympärivuotista matkailua. Ympärivuotinen matkailu kuuluu kaupungin strategiaan tavoitteisiin. Mutta kun kaupunkipuistohankkeen suunnitelmiin kuuluu koko Kyrönniemen sisällyttäminen kaupunkipuistoon, esimerkiksi ympärivuotisen kylpylän rakentaminen alueelle estettäisiin. Savonlinnassa ympärivuotinen matkailu vaatisi ehdottomasti kansainvälisen mittakaavan, korkean tason kylpylän mahtavalla Olavinlinnan vaikutusalueella. Savonlinnassa Kyrönniemi on laajin alue, johon voitaisiin rakentaa monipuolinen ja yleisöä ympärivuotisesti houkutteleva viihdekeskus. Kun Kyrönniemen alueen merkitys kylpylä-viihdekeskuksen muodossa toteutuu, kaupungin liikunta- ja urheilutoimintojen taloudellisesti järkevä ja tehokas keskittäminen mahdollistuu. Liikuntapaikkojen siirto voidaan rahoittaa Kyrönniemen matkailukaavan huomattavilla tuotoilla.

Kaupunkipuistosuunnitelma esitetyssä muodossa löisi siten kaupungin matkailun kehittämisen strategista tavoitetta kasvoihin. Vielä lisäksi, kaupunkipuistohankkeen yhteydessä Kyrönniemen muuttaminen käytännössä puistoksi ei voi tapahtua ennen kuin talousarvokirjan kirjaus Kyrönniemen matkailukäyttömahdollisuuksien selvittämisestä on tehty. Muuten hankkeella kävellään kaupunginvaltuuston tahdon ja päätösten yli.

Savonlinnan perussuomalaiset ovat saaneet valtuustossa vuosien 2018, 2019 ja 2020 talousarvioon sekä toiminta- ja taloussuunnitelmiin kirjauksen **Kyrönniemen matkailukäyttömahdollisuuksien selvittämisestä**. Virkamiehet tosin yrittivät saada kirjauksen pois sekä vuoden 2019 että 2020 talousarviosta. On pohtimisen arvoista, miksi

virkamiehet eivät halua edes miettiä ympärivuotista matkailua Kyrönniemessä. Entä onko selvitystä tehty? Ainakaan julkisuuteen selvitystä ei ole tuotu.

Jos kaupunkikeskustan välittömässä läheisyydessä ei mahdollisteta parhaalla paikalla sijaitsevalla Kyrönniemellä matkailun kehittämistä, merkittävä ympärivuotinen matkailu Savonlinnassa on unohdettava. Samalla on unohdettava väestökadon kääntyminen väestönkasvuun.

2) Väestön merkittävä ikääntyminen

Väestön ikääntyminen ei sinänsä ole ongelma, mutta jos ikääntyminen on merkittävää, silloin työssäkäyvä väestö ja lasten määrä eivät kasva. Jos ykköskohdassa käsiteltyä väestökatoa ei saada hallintaan, myöskään väestön merkittävää ikääntymistä ei voida estää. Tällöin veronmaksajien jo nyt liiallista verotaakkaa ei pystytä keventämään, joten ilman pikaisia toimia kaupunkikeskustan matkailun kehittämiseksi kielteinen kehä alueen talouden hiipumiseksi on väistämätön.

3) Kaupunkikeskustan kehittämisen jääminen sivuraiteille

Erityisesti yleiskaavassa on mahdollisuus antaa kaupungin talouselämässä vaikuttaville yrityksille kannustimia uusien ratkaisujen synnyttämiseksi ja toimintojen sijoittumisen edistämiseksi. Kaupungin johto on pitkään suunnitellut, että Kirkkolahden seutu kaavoitettaisiin pääasiassa asumiselle, mutta nyt yleiskaavassa ei oteta mitään kantaa siihen, että Kirkkolahdessa sijaitsevat kaupan suuryksiköt siirtyisivät paremmille paikoille ja auttaisivat kompaktin keskustan ostosalueen synnyssä.

Kirkkolahdella, jossa parhaat järvinäkymät tällä hetkellä aukeavat kaupungin omistamalta autojen pysäköintipaikalta, ei ole tulevaisuutta. Kirkkolahti kokonaisuudessaan on parhaimmillaan puistomainen asuinalue, jossa myös lapsiperheillä olisi tilaa kasvaa, jotta väestön poismuutto voitaisiin pysäyttää. Kirkkolahdessa kaavoituksessa pitäisi laatu asettaa määrän edelle. Tällä hetkellä kaupungissa on tonttimaata parhailla paikoilla, mutta väestökadon takia sitä ei rakenneta. Suunta on muutettava viivyttämättä.

Savonlinnan keskustaajaman yleiskaavassa ydinkeskustan pysäköintijärjestelyjä ei ole huomioitu niin kuin kaupungin kaupallisessa keskustassa pitäisi tehdä. Kaupunkikeskustan pysäköintimahdollisuudet vaikuttavat palvelujen saavutettavuuteen erityisesti asuintaajamien ja haja-asutusalueen väestön osalta. Jos keskustaajamaan ei suunnitella pysäköintipaikkoja, kaupan suuryksiköt sijoittuvat ydinkeskustan ulkopuolelle paremman tavoitettavuuden vuoksi. Jos halutaan kehittyvä palvelukeskus, asiakkaille on oltava pysäköintipaikkoja, sillä laita-alueilta kaupungin keskustaan pääsee käytännössä vain henkilöautolla. Ajatus kävelykeskustasta, jossa ei ole autoja ja pysäköintiä on

kaunis ajatus, mutta se ei toimi käytännössä. Savonlinnan keskustaajaman yleiskaavaehdotus Kirkkolahden osalta hajottaa kaupunkirakennetta. Erityisesti matkailijoiden kannalta kaupallisen keskustan olisi oltava mahdollisimman kompakti ja myös talvella helposti saavutettava.

Kaavapäällikkö Päivi Behm sanoo (yleisötilaisuus valtuustosalissa 15.1.2020), että yleiskaavassa ei voida tiettyä aluetta suunnitella toiseen tarkoitukseen kuin se on nyt käytössä. Eihän tällainen väite voi pitää paikkaansa, sillä maankäyttö- ja rakennuslain mukaan yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. Yleiskaavassa esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi. Siten, jos kaupungin tavoitteena on Kirkkolahti pääosin asumisen alueena, se pitäisi näkyä yleiskaavassa.

Lopuksi

Sekä kaupunkikeskustan yleiskaavaesitys että kansallisen kaupunkipuiston rajaukset heikentävät mahdollisuuksia tarttua Savonlinnan keskeisimpien ongelmien ratkaisemiseen. Siten kumpaakaan hanketta ei voida hyväksyä esitetyssä muodossa. Jatkovalmistelussa on huomioitava edellä kuvatut virkamiesesitysten puutteet.

Savonlinnan seudun perussuomalaiset ry

Juha Kukkonen

Hei,

Esitän että Kasinonsaarella Ristimäenkadun puoleinen kaupungin omistama kaistale kanavan vieressä jätetään pois kaupunkipuiston rajauksista.

Syynä on jatkuva liikkujien ja kyselijöiden häiriö tonttimme rajalla siten että alapihan yksityisyys poistuu kokonaan eikä siten alapihalla oleskelua viitsi enää harrastaa kun olo on kuin olisi eläintarhassa näytteillä. Tämä omasta mielestäni romahduttaa loputkin tontin arvosta, kiinteistöllähän ei savonlinnassa sinänsä ole ollut enää mitään arvoa pitkään aikaan.

Edellämainitut seikat jatkuvasta häiriöstä ovat allekirjoittaneelle tulleet päivänselviksi väliaikaisen tien rakentamisen jälkeen (Ristimäenkadun putkistosaneeraus). Edes työmaan kieltokyltit ja kulkuesteet(kaiteet) eivät estä uteliaiden liikkumista ko. alueella.

Mikko Rasku

